

Forord.

Som så ofte før i de senere år indledes denne 53. årgang af Grundtvig Studier med en nekrolog: I efteråret 2001 døde den ene af årbogens fire redaktører, universitetslektor, dr. phil. William Michelsen, æresmedlem af Grundtvig-Selskabet og den sidste tilbageværende af Selskabets stiftere. I hans sted er den engelske Grundtvig-forsker og anglosaxonomist professor S.A.J. Bradley fra University of York indtrådt i redaktionen og bydes hermed velkommen til de kommende års samarbejde. Med William Michelsens død er en epoke uigenkaldeligt afsluttet. Nye generationer af forskere fører i de kommende år Grundtvig Studier videre og bestræber sig på at virkeliggøre Selskabets målsætning: at udbrede oplysning om Grundtvig, fremme studiet af hans ideer og skabe levende kontakt mellem alle, der virker ud fra Grundtvigs tanker og arbejder med hans åndelige indsats.

Samtidig siger årbogen også farvel til Birgit Winther-Hansen, der i en længere årrække har forestået indskrivningen og opsætningen af Grundtvig Studier. Birgit Winther-Hansen har med sin utrættelige flid, æstetiske sans og sikre sprogforneemmelse gjort læsningen af årbogen til en nydelse. Her skal bringes en varm tak for hendes mangeårige arbejdsindsats og enestående samarbejde med redaktionen.

Glædeligt er det, at forskningen både inden for og uden for landets grænser modtager bidrag fra en ny generation. Årbogen indeholder hele to artikler, der har universitetsspecialer som baggrund: Mikkel Crone Nielsen giver en udførlig analyse af Kaj Thanings Grundtvig-tolkning og bringer i tilknytning hertil en bibliografi over Thanings arbejder, nyttig for forskningen og for arbejdet med formidling af Grundtvigs tanker. Betina Hjorth Præstegaard sammenligner Grundtvig og den tyske teolog Jürgen Moltmann. Betina Hjorth Præstegaards komparative analyse er et godt eksempel på det internationale perspektiv, som præger forskningen af i dag. Dette danner også udgangspunkt for de eksempler på det igangværende projekt med at oversætte Grundtvig til engelsk, som indledtes forrige år. S.A.J. Bradley bringer en oversættelse af dele af Grundtvigs brevveksling med Lise Grundtvig under Englandsrejserne, og i tilknytning til en oversættelse af Grundtvigs store digt »De levendes Land« drager han paralleller mellem angelsaksisk digtning og Grundtvigs forfatterskab. Årbogens øvrige bidrag vidner om vitaliteten i andre af Grundtvig-forskningens miljøer. Cand. theol. Jette Holm offentliggør således en omfattende brevveksling mellem Grundtvig og hans venner omkring udformningen af et salmebogstillæg, og Kim Arne Pedersen analyserer hovedlinjer i Grundtvig-receptionen fra 1883 og til i dag.

Endelig afsluttes årbogen af Lene Frølund Thomsens anmeldelse af Regner Birkelunds ph.d.-afhandling »Livsoplysning« samt den af Regner Birkelund udgivne antologi om livsfilosofi i – især – dansk, svensk, tysk og fransk åndsliv. Årbogen er således et godt eksempel på Grundtvig-forskningens spændvidde: litteratur- og åndshistoriske fortolkninger bringes side om side med teologiske analyser, og Grundtvigs væsentlige indsats som pædagog og folkeoplyser glemmes ikke. Således vidner årbogen om videreførelsen af det samvirke mellem forskningen og den interesserede almenhed, som fra begyndelsen har præget Grundtvig-Selskabet og fortæller, at det også vil være muligt at opretholde dette i vores internationaliserede tidsalder.